

**AZ EURÓPAI UNIÓ
TANÁCSA**

Brüsszel, 2009. március 20.

7880/09

CONCL 1

FEDŐLAP

Küldi: az elnökség

Címzett: a delegációk

Tárgy: **BRÜSSZELI EURÓPAI TANÁCS
2009. MÁRCIUS 19–20.**

ELNÖKSÉGI KÖVETKEZTETÉSEK

A delegációk mellékelten kézhez kapják a 2009. március 19–20-i brüsszeli Európai Tanács elnökségi következtetéseit.

Az Európai Tanács kifejezte az iránti bizalmát, hogy az EU képes kezelni a pénzügyi és gazdasági válságot. Megvizsgálva a jelenleg az EU gazdaságának nyújtott jelentős méretű (több mint 400 milliárd eurós) költségvetési ösztönzést, hangsúlyozta, hogy az összehangolt fellépés és koordináció az európai fellendülési stratégia lényeges részét képezi, és kiemelte, hogy Európa minden szükséges lépést megtesz a növekedés helyreállítása érdekében. Hangsúlyozta továbbá, hogy az egységes piacnak központi jelentősége van abban, hogy az európai recesszió rövidebb és kevésbé súlyos legyen. Hangsúlyozva annak szükségességét, hogy újra beinduljon a hitelnyújtás a vállalkozásoknak és a háztartásoknak, megállapodott abban, hogy meggyorsítja a pénzügyi szektorra vonatkozó, függőben lévő jogalkotási javaslatokkal kapcsolatos megállapodást. Az Európai Tanács júniusban elsőként az uniós pénzügyi szektor szabályozása és felügyelete megerősítéséről szóló határozatokat hozza meg, amelyek a de Larosière-csoport jelentéséről a Tanácsban tartott részletes vitát követő bizottsági javaslatokon alapulnak majd. Az Európai Tanács – az EU saját tapasztalatai alapján és azon kíváncsiságtól vezérelve, hogy lényegesen hozzájáruljon a pénzügyi szektor jövőbeli nemzetközi irányításának formálásához – meghatározta az április 2-i londoni G20-csúcson képviselendő uniós álláspontot.

Visszatért az energiabiztonság kérdésére is. Konkrét iránymutatásokat fogadott el az ellátási zavarok kezelésére szolgáló válságkezelési mechanizmus létrehozására vonatkozóan. Folytatta a koppenhágai éghajlat-változási konferencia előkészítését. Végül pedig elfogadta a keleti partnerség elindításáról szóló nyilatkozatot.

o
o o

Az Európai Tanács ülését Hans-Gert Pötteringnek, az Európai Parlament elnökének beszéde előzte meg, amelyet követően eszmecserére került sor.

o
o o

I. A gazdasági, pénzügyi és társadalmi helyzet

A globális gazdasági és pénzügyi válság az egyik legjelentősebb kihívás, amellyel az EU-nak mindeztáig meg kellett birkóznia. Egységes fellépéssel az EU képes arra, hogy szilárd alapokra helyezze pénzügyi szektorát, újból beindítsa a hiteláramlást a reálgazdaság felé, és megvédje polgárait a válság legrosszabb hatásaitól. A fellendülést támogató intézkedések oly módon alakíthatók, hogy elősegítsék, hogy az EU erősebb jövőbeli gazdaságot hozzon létre.

Bizalomépítés és a pénzügyi stabilitás előmozdítása

1. Az Európai Unió kötelezettséget vállalt amellett, hogy helyreállítsa a bizalmat és a pénzügyi piac megfelelő működését – ami a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságból kivezető út elengedhetetlen előfeltétele –, a 2009. február 22-i berlini csúcstalálkozó és a 2009. március 14-i G20 miniszteri találkozó eredményeire építve.
2. A tagállamok által a közös elvek keretein belül meghozott garanciavállalási és az időben történő újratőkésítési intézkedések megakadályozták a pénzügyi összeomlást. Mindazonáltal a hitelpiacok működésének helyreállítása és a reálgazdaságnak történő hitelnnyújtás elősegítése érdekében további intézkedések meghozatalára lehet szükség, többek között az értékvesztett banki eszközöknek a felügyelő hatóságok teljes hozzáférésén keresztül kezelése révén. Az Európai Tanács felhívja a tagállamokat, hogy összehangolt módon, a 2009. február 25-i bizottsági közlemény iránymutatásait követve és a versenyszabályok teljes tiszteletben tartása mellett lépjenek fel. A Tanács felkérést kap, hogy mérje fel a hozott intézkedések hatékonyságát, valamint az általános helyzetet a pénzügyi piacok stabilitása és működése szempontjából, és tegyen jelentést a 2009. júniusi Európai Tanácsnak. Ami a bankszektorot illeti, az anyabankok támogatása nem járhat az uniós fogadó országokban működő leányvállalatok tevékenységeinek korlátozásával.
3. A jelenlegi globális pénzügyi és gazdasági válság mértéke és mögöttes okai azt mutatják, hogy át kell alakítani a globális makrogazdasági irányítást és a pénzügyi piacok szabályozási keretét. A prudenciális szabályokat, a válságkezelési intézkedéseket és a felügyeleti keretet nemzeti, európai és globális szinten meg kell erősíteni. A pénzügyi szabályozásnak tompítania és nem erősítenie kell a gazdasági ciklusokat. Az Európai Tanács sürgeti az FSF-et, a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottságot és a Bizottságot, hogy gyorsítsák fel munkájukat és mihamarabb nyújtsanak be megfelelő ajánlásokat. Ezt a nemzetközi számviteli standardok felülvizsgálatára vonatkozó erőteljes uniós kezdeményezésnek kell kiegészítenie.
4. Ezzel összefüggésben az Európai Tanács felszólítja a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy mielőbb jussanak megegyezésre a hitelminősítő intézetekről, a biztosítótársaságok fizetőképességéről, a bankokra vonatkozó tőkekövetelményekről és a határokon átnyúló fizetésekről és az elektronikus pénzről szóló jogi aktusokról annak érdekében, hogy azok a parlamenti szünetet megelőzően elfogadásra kerülhessenek.

5. Az Európai Tanács megállapodott abban, hogy javítani kell a pénzügyi szervezetek szabályozását és felügyeletét az Unióban, és hogy a fellépés alapja a Jacques de Larosière által elnökölt, pénzügyi felügyelettel foglalkozó magas szintű csoport jelentése. A Tanács azt a megbízást kapta, hogy vizsgálja meg a jelentést, valamint az uniós pénzügyi szektor szabályozásának és felügyeletének megerősítésére vonatkozó bizottsági javaslatokat, a 2009 júniusi Európai Tanács által elsőként hozott határozatokra tekintettel. Az ősz folyamán részletesebb jogalkotási javaslatok következnek majd. Mihamarabb el kell végezni a fedezeti alapokról és a magántőkéről, a vezetők díjazásáról és a tőkekövetelmények további szigorításáról szóló, hamarosan elkészülő bizottsági javaslatokkal kapcsolatos munkát.

A reálgazdaság helyes pályára állítása

6. Az Európai Tanács bizakodásának adott hangot az Unió gazdaságának közép- és hosszú távú kilátásait illetően, és kifejezte amelletti elkötelezettségét, hogy a foglalkoztatás és a növekedés helyreállítása érdekében megtegye a szükséges lépéseket. Az egységes piac, valamint a gazdasági és monetáris unió keretén belül végzett összehangolt munka folytatásával az EU úrrá tud lenni a válságon és megerősödve kerül ki abból.
7. A tavaly decemberben elfogadott európai gazdaságélénkítési terv végrehajtása megfelelően halad. Bár a pozitív hatások csak egy idő után jelentkeznek a gazdaságban, a nagyszabású költségvetési csomag (amely az EU GDP-jének körülbelül 3,3 %-át, azaz több mint 400 milliárd eurót tesz ki) új beruházásokat generál majd, fellendíti a keresletet, munkahelyeket teremt, és hozzájárul ahhoz, hogy az EU alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra álljon át.
8. Az Európai Tanács megállapodást ért el¹ az európai gazdaságélénkítési terv közösségi részére vonatkozóan, amely energiaügyi és szélessávú internettel kapcsolatos projekteket, valamint a KAP állapotfelmérésével összefüggő intézkedéseket támogat. Az Európai Tanács felkéri az elnökséget, hogy gyorsítsa fel az Európai Parlamenttel való kapcsolatfelvételt annak érdekében, hogy a Tanács és az Európai Parlament még a parlamenti szünet előtt megállapodást érhessen el.

¹ A megállapodás a 7848/1/09 REV 1 dokumentumban található, amelyet jogi szempontból véglegesítenek majd.

9. Összesen mintegy 30 milliárd EUR-t bocsátanak rendelkezésre uniós forrásból. Az Európai Tanács üdvözli azt az előrelépést, amelyet különösen a strukturális és kohéziós alapokból kifizetett előlegek, a csökkentett héamértékek önkéntes alapon történő alkalmazására vonatkozó megállapodás, valamint a kkv-k finanszírozási lehetőségeinek fokozására irányuló EBB-fellépések terén sikerült megtenni. Gyors megállapodása elérésére szólít fel az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap felülvizsgálata tárgyában.
10. A reálgazdaság és a foglalkoztatás támogatására irányuló tagállami intézkedéseket időben, célzottan és ideiglenes jelleggel kell végrehajtani, az alábbi irányelvek tiszteletben tartásával: a belső piacon belüli és a harmadik országokkal szembeni nyitottság előmozdítása; a más tagállamokból származó termékek és szolgáltatások megkülönböztetésmentes kezelésének biztosítása; a hosszú távú reformcélkitűzésekkel való összeegyeztethetőség garantálása. Ennek érdekében a tagállamoknak és a Bizottságnak célszerű megosztaniuk egymással az információkat és a legjobb gyakorlatokat, és egyesíteni kell erőfeszítéseiket, hogy ezáltal szinergiát teremtsenek. Különösen a 2009. február 25-i bizottsági közlemény fontos keretét hoz létre a gépjárműipar támogatására irányuló fellépéshez, beleértve a gépjárműparkok megújítására vonatkozó rendszerek jobb európai összehangolását.
11. Az elfogadott gazdaságélénkítő intézkedések végrehajtásának folytatása döntő fontosságú mind nemzeti, mind közösségi szinten. A Bizottság és a Tanács felkérést kap, hogy értékelje és kövesse nyomon a meghozott intézkedéseket, és tegyen jelentést a 2009. júniusi Európai Tanácsnak.
12. Az Európai Tanács megerősíti a rendezett államháztartás, valamint a Stabilitási és Növekedési Paktum jelentette keret melletti határozott elkötelezettségét. A tagállamoknak a lehető leghamarabb, a gazdasági fellendülés ütemének megfelelően, a stabilitási és növekedési paktummal összhangban vissza kell térniük a középtávú költségvetési céljaikhoz, és ezáltal mihamarabb olyan pozícióhoz kell visszatérniük, amely konzisztens a fenntartható államháztartással.

13. A makroszintű pénzügyi stabilitás az egész európai gazdaság rugalmasságának elengedhetetlen eleme. Az Európai Tanács – hangsúlyozva a tagállamok közötti szolidaritást mint az Unió alapvető értékét – felkéri a Bizottságot és a Tanácsot, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket annak előkészítése érdekében, hogy – szükség szerint – eseti alapon, valamennyi rendelkezésre álló eszköz alapján és adott esetben a nemzetközi pénzügyi intézményekkel való szoros együttműködésben járjon el. A Közösség készen áll arra, hogy a fizetésimérleg-támogatást nyújtson azon tagállamoknak, amelyek arra jogosultak és amelyeknek arra szükségük van, és e célból üdvözlí a Bizottság javaslati szándékát a fizetési mérleggel kapcsolatos uniós támogatási lehetőség felső határának kétszeresére, vagyis 50 milliárd euróra emelésére.

A növekedést és foglalkoztatást célzó, megújult lisszaboni stratégia teljes körű alkalmazása

14. A jelenlegi válságban továbbra is a megújult lisszaboni stratégia – a jelenlegi integrált iránymutatásokkal együtt – jelenti a megfelelő keretet a fenntartható növekedés és foglalkoztatás szempontjából. A válság kiemeli a strukturális reformok folytatásának és felgyorsításának szükségességét, amelyek fokozni fogják az ösztönző intézkedések hitelességét és hatását. Az EU és a tagállamok rövid távú intézkedései maximális eredményt fognak hozni, amennyiben összhangban állnak a lisszaboni stratégia közép- és hosszú távú célkitűzéseivel.
15. Az Európai Tanács jóváhagyja a tagállamok gazdaság- és foglalkoztatási politikájára vonatkozó aktualizált országspecifikus integrált ajánlásokat, és felszólít azok gyors végrehajtására. Ezzel összefüggésben az Európai Tanács várakozással tekint a 2010 utáni lisszaboni stratégiára vonatkozó javaslatok elé, amelyeket a Bizottság ez év második felében nyújt be.

16. Fel kell gyorsítani a munkát és konkrét intézkedéseket kell hozni az alábbi területeken: az akadályok felszámolása és egyúttal az újak létrejöttének megakadályozása, valamint a teljes körűen működő egységes piac megteremtése; az adminisztratív terhek további csökkentése; az erős ipari bázis megtartása érdekében az ipar, továbbá – a kkv-kra és az innovációra való különös tekintettel – a vállalatok keretfeltételeinek javítása; a vállalkozások, a kutatás, az oktatás és a képzés közötti partnerség ösztönzése; a kutatásba, a tudásba és az oktatásba való beruházás fokozása és minőségének javítása. A Bizottság felkérést kap, hogy különösen az adminisztratív terhek csökkentését illetően még megbízatása lejárta előtt nyújtsa be a 13 kiemelt terület mindegyikére vonatkozóan valamennyi javaslatát. Létfontosságú az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés keretstratégiája.
17. A 2008. decemberi következtetésekkel összhangban az Európai Tanács emlékeztetett arra, hogy a távközlés és a szélessávú szolgáltatások fejlesztése kulcsfontosságú szerepet játszik az európai beruházások, munkahelyteremtés és az általános gazdasági fellendülés szempontjából. Figyelembe véve a beruházó vállalkozások által vállalt kockázatokat, elő kell mozdítani az új és fejlettebb infrastruktúrával kapcsolatos hatékony beruházást és innovációt. E célból engedélyezni kell a beruházók és a hozzáférést igénylő felek között a beruházási kockázatok diverzifikálását célzó különféle együttműködési formákat, biztosítva egyúttal, hogy a piac egészének versenyre épülő struktúrája fennmaradjon és a megkülönböztetésmentesség elve érvényesüljön. Ezzel összefüggésben felkéri a Bizottságot, hogy 2009 végéig az érdekeltekkel együttműködésben dolgozzon ki egy európai uniós szélessávú stratégiát.
18. Az Európai Tanács – felismerve, hogy a szabad és tisztességes kereskedelem a globális gazdaságélénkülés kulcsfontosságú eleme – a bilaterális kereskedelmi tárgyalások és a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) dohai fejlesztési fordulójának mihamarabbi lezárását szorgalmazza.

A válság társadalmi hatásának leküzdése

19. A munkanélküliség gyors növekedése nagy aggodalomra ad okot. Fontos, hogy megakadályozzuk, illetve korlátozzuk a munkahelyek elvesztését és a negatív szociális hatásokat. A foglalkoztatás ösztönzése – különösen az új munkahelyekhez szükséges új készségek megszerzésének előmozdítása révén – szintén a prioritások közé tartozik. A bizalom helyreállítása és megerősítése, valamint a fellendülés előkészítésének támogatása szempontjából kulcsfontosságú, hogy a szolidaritásra építsünk, és a szociális védelmi rendszerek számára lehetővé tegyünk, hogy teljes mértékben betölthessék automatikus stabilizáló szerepüket. A mobilitás is bizonyította, hogy jelentősen hozzájárul a gazdasági növekedéshez. Különös figyelmet kell fordítani a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévőkre és a kirekesztés jelentette új kockázatokra.
20. A 2009 májusában tartandó foglalkoztatási csúcstalálkozó lehetőséget kínál az azzal kapcsolatos tapasztalatcserére, hogy a gazdaságélénkítési intézkedéseknek milyen mértékben sikerült támogatniuk a foglalkoztatást. E csúcstalálkozón különösen az olyan kérdések megvizsgálására kerül sor, mint a foglalkoztatási szintnek a rugalmas biztonság és a mobilitás révén való fenntartása, a készségek naprakésszé tétele és a munkaerő-piaci igények előrejelzése, a konkrét orientáció meghatározása céljából. A csúcstalálkozó lehetőséget teremt továbbá, hogy megvizsgálják a munkaerőpiac megerősítését és szerkezetátalakítását a jövőre való felkészítése céljából. A csúcstalálkozó előkészítése valamennyi érintett féllel – köztük a szociális partnerekkel – egyeztetve történik.

Globális szintű együttműködés

21. A globális válság globális válaszlépéseket kíván. Összehangolt és időben történő fellépésre van szükség ahhoz, hogy visszaállítsuk a globális gazdaságot a fellendüléshez vezető helyes pályára. A berlini csúcstalálkozó és a G20 miniszteri találkozó eredményének megfelelően az EU kiveszi részét a kereslet támogatásából és meg fogja tenni a szükséges lépéseket. Erőfeszítéseinknek nemzetközi szinten is megfelelően tükröződniük kell.

22. Az Európai Unió globális szintű vezető szerepet fog vállalni a fenntartható gazdasági fejlődéshez való gyors visszatérés előmozdításában; válságkezelési képességünk megerősítésében; a pénzügyi piacok reformjának előmozdításában; valamint a fejlődő országok támogatásában, hogy az elmúlt években elért sikerek ne kerüljenek veszélybe, és ezáltal fennmaradjon ezen országok gazdasági és politikai stabilitása. A londoni G20-csúcstalálkozónak döntő szerepe van a globális pénzügyi rendszerek átalakításában és a gazdasági szereplők bizalmának helyreállításában az egész világon. Az Európai Tanács ezért elfogadja az 1. mellékletben foglalt közös álláspontot, és felkéri a Tanácsot és a Bizottságot, hogy biztosítsa a G20-csúcstalálkozót követő intézkedések megfelelő végrehajtását.
23. Az említett kérdésekben az Európai Unió az olyan többoldalú konzultatív mechanizmusok előmozdítására törekszik, amelyekben regionális csoportok is részt vehetnének.

II. Energiaügy és éghajlatváltozás

Az Unió energiabiztonságának fokozása

24. Kiemelten kezelendő az energiabiztonság, amelyet az energiahatékonyság javításával, az energiaszolgáltatók, a források és az ellátási útvonalak diverzifikálásával, valamint az uniós energiaügyi érdekek harmadik országokkal szembeni előmozdításával kell fokozni. Az energiabiztonság terén való eredmények elérése érdekében az EU-nak kollektíven, illetve minden tagállamnak külön is fel kell készülnie arra, hogy a szolidaritást ötvözze a felelősségvállalással. Ennek fényében az Európai Tanács támogatja az energiapolitika második stratégiai felülvizsgálatában foglalt és a 2009. február 19-i (TTE) tanácsi következtetésekben pontosított széleskörű kezdeményezéseket. A Tanács különösen az alábbiakról állapodik meg:

- Fejleszteni kell az energetikai infrastruktúrákat és összeköttetéseket. A Bizottság e célból felkérést kap, hogy a tagállamokkal együttműködve mihamarabb nyújtsa be az energiapolitika stratégiai felülvizsgálatában meghatározott kiemelt területek megvalósításához szükséges részletes intézkedéseket¹. Ezek nem érintik a többi elfogadott kiemelt energiaprojektet. A hosszabb távlatot illetően a Bizottság felkérést kap, hogy 2010 elején nyújtson be javaslatot egy új európai uniós energiabiztonsági és infrastruktúra-fejlesztési eszközre vonatkozóan.
- A közelmúltbeli gázellátási válság rámutatott arra, hogy sürgető szükség van megfelelő válságkezelési mechanizmusok kialakítására az EU-ban, továbbá az ellátó- és tranzitpartnerek részéről az ellátás folyamatosságára vonatkozóan nyújtandó egyértelmű garanciák megszerzésére. A Tanácsnak 2009 végéig meg kell vizsgálnia a földgázellátás biztonságára vonatkozó jogi szabályozás felülvizsgálatára irányuló jövőbeli bizottsági javaslatokat. Ennek keretében biztosítani kell egy megfelelő válságkezelési mechanizmust, amely az ellátás biztonságára vonatkozó uniós és regionális tervek kidolgozása révén biztosítja valamennyi szereplő – így az energiaipar – felkészültségét, az átláthatóságot és az előzetes tájékoztatást; regionális tervek kidolgozása révén a tagállamok közötti szolidaritást; valamint a helyzetfelmérés és a koordináció javítását annak újradefiniálásával, hogy mikor hozható fellépésekre vonatkozóan közösségi szinten döntés.
- Az energiahatékonyság előmozdítása igen jelentős mértékben hozzájárulhat az energiabiztonsághoz. Az Európai Tanács ezért kéri a Tanácsot, hogy az év vége előtt állapodjon meg az energiahatékonysági csomagban foglalt javaslatokról. Felkéri a Bizottságot, hogy mihamarabb nyújtson be javaslatot az európai energiahatékonysági cselekvési terv felülvizsgálatával kapcsolatban.
- A hatékony, liberalizált és jó hálózati összeköttetésekkel rendelkező belső energiapiac az eredményes energiabiztonsági szakpolitika előfeltétele. Ezért az Európai Unió kéri a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy a parlamenti szünet előtt kössön megállapodást a harmadik belső energiapiaci csomagról.

¹ A déli gázfolyosó, az Európa számára biztosítandó diverzifikált és megfelelő cseppfolyósítottföldgáz-ellátás, a Balti-államoknak a hálózatokba történő hatékony bekapcsolása, a földközi-tengeri energiagyűrű, megfelelő észak-déli irányú gáz- és villamosenergia-hálózati összeköttetések Közép- és Délkelet-Európában, valamint az északi-tengeri és észak-nyugati offshore hálózat.

- Az Európai Tanács – hangsúlyozva az energiaforrások, a tüzelőanyagok és a szállítási útvonalak diverzifikációjának fontosságát – kiemeli, hogy energia egyre fontosabb szerepet tölt be az EU külkapcsolataiban. Felkéri a Bizottságot, hogy az év végéig nyújtsa be a déli folyosó kialakítására vonatkozó konkrét intézkedésjavaslatokat, ideértve a Kaszpi-tenger térségéből származó gázhoz való hozzáférést lehetővé tevő mechanizmust. Különösen fontos, hogy az EU és tagállamai továbbra is összehangolt üzeneteket küldjenek (egységes álláspontot képviseljenek) az ellátó és a tranzitországok felé.
- Az Európai Tanács arra is emlékeztet, hogy saját energiaforrásait – így a megújuló forrásokat, a fossziliztüzelőanyag-forrásokat, illetve (az azt választó országokban) a nukleáris energiát – a lehető legjobban kell kiaknázni.

A koppenhágai éghajlat-változási konferencia előkészítése

25. Az Európai Unió továbbra is elkötelezett amellett, hogy vezető szerepet játsszon abban, hogy 2009 decemberében Koppenhágában globális és átfogó megállapodás szülessen a globális felmelegedés mértékének 2°C alá szorításáról. Ennek érdekében az Európai Tanács emlékeztet az EU azon kötelezettségvállalására, hogy e globális és átfogó megállapodáshoz 30%-os csökkentéssel járul hozzá, feltéve hogy más fejlett országok is kötelezettséget vállalnak a kibocsátás hasonló mértékű csökkentésére, és ahhoz a magasabb fejlettségi szintű fejlődő országok is megfelelő mértékben hozzájárulnak kötelezettségeik és képességeik szerint. A Tanács 2009. márciusi következtetései részletesebben megfogalmazták az EU által a fejlett és fejlődő országoktól elvárt erőfeszítéseket, beleértve azt az elvárást is, hogy a fejlődő országokra vonatkozó együttes célérték megvalósításának megosztását méltányos és az erőfeszítések összehasonlíthatóságát biztosító módon kell garantálni.
26. Az Európai Tanács hangsúlyozza a globális szén-dioxid-piac kiépítésének, ezen belül pedig a megreformált tiszta fejlesztési mechanizmus kialakításának fontosságát.

27. Az éghajlatváltozás hatásainak enyhítésére és az ahhoz való alkalmazkodásra vonatkozó fellépések finanszírozásához jelentős belső és külső – magán- és közpénzekből származó – finanszírozási források szükségesek, különösen a legveszélyeztetettebb fejlődő országokban. Az Európai Unió megfelelő részt vállal majd e fellépések finanszírozásában a fejlődő országokban. A pénzügyi támogatás előteremtésére vonatkozó későbbi megbeszélések középpontjában többek között különböző megközelítéseknek – így egy elfogadott mércén alapuló, hozzájárulásra épülő megközelítésnek, árverési megállapodásokon alapuló, piacialapú megközelítéseknek vagy ezek és más lehetőségek együttesének – kell állniuk.
28. Az Európai Tanács júniusi ülésén további megbeszéléseket fog folytatni ezekről a kérdésekről. Az Európai Tanács hangsúlyozza, hogy részletesebben meg kell vizsgálni a nemzetközi finanszírozási mechanizmusokat. A koppenhágai konferenciát megelőzően kellő időben meg fogja határozni: 1) az éghajlatváltozás hatásainak mérséklése, az ahhoz való alkalmazkodás, a technológiai támogatás és a kapacitásépítés finanszírozásával kapcsolatos fő megközelítésekre vonatkozó uniós álláspontokat, 2) az uniós hozzájárulás részleteit és 3) a tagállamok közötti tehermegosztás elveit. Ez a Bizottság konkrét javaslatai alapján fog történni. Ezzel kapcsolatban az Európai Unió különleges figyelmet fordít majd a legveszélyeztetettebb fejlődő országokra.

III. Európai szomszédságpolitika

Keleti partnerség

29. Az Európai Unió számára stratégiai fontossággal bír a stabilitás, a jó kormányzás és a gazdasági fejlődés támogatása a keleti szomszédjainál. A 2008. december 3-i bizottsági közleménnyel összhangban az Európai Tanács üdvözli az ambiciózus keleti partnerség létrehozását, és elfogadja az ezen következtetések mellékletében foglalt nyilatkozatot. Felszólít a 2009. május 7-én megrendezésre kerülő, a keleti partnerséget elindító csúcstalálkozó minden szükséges előkészületének megtételére.

30. A keleti partnerség elősegíti majd az EU-nak az európai szomszédságpolitika által érintett keleti partnerei között a stabilitást és a jólétet. Az Európai Tanács a nyilatkozatban foglalt feltételek mellett szorosabb kétoldalú elköteleződést vállal, továbbá elkötelezi magát egy az EU-t, Örményországot, Azerbajdzsánt, Fehéroroszországot, Grúziát, a Moldovai Köztársaságot és Ukrajnát érintő új többoldalú keret mellett, amelynek célja a reformoknak, a jogalkotás közelítésének és a további gazdasági integrációnak a felgyorsítása.
31. Az Európai Tanács kéri továbbá a Bizottságot, valamint a jelenlegi és a soron következő elnökséget, hogy gyors ütemben érjen el előrelépést a partnerekkel együtt a partnerség gyakorlati megvalósításában, és felkéri a Bizottságot, hogy kellő időben nyújtson be jelentést a keleti partnerség megvalósításának első évéről.

Unió a mediterrán térségért

32. Az Európai Tanács megerősíti azon szándékát, hogy megerősítse a déli mediterrán országokkal való partnerségét. Felszólít a párizsi csúcstalálkozón meghatározott projektek végrehajtásának folytatására. Ezzel összefüggésben fontos az „unió a mediterrán térségért” állandó barcelonai titkárságának létrehozására irányuló munka felgyorsítása.

IV. EU–USA kapcsolatok

33. Az Európai Tanács tájékoztatást kapott az elnökségtől a 2009. április 5-én Prágában tartandó nem hivatalos EU-USA csúcstalálkozó előkészítésének jelenlegi állásáról. Az Európai Tanács megerősíti a transzatlanti kapcsolatok stratégiai jelentőségét. Egyetért azzal, hogy meg kell vitatni különösen a gazdasági kérdéseket, valamint az energiabiztonság és az éghajlatváltozás, továbbá a Földközi-tenger és a Kaszpi-tenger közötti területre vonatkozó stratégiai megközelítés kérdését.

V. Lisszaboni Szerződés

34. Az Európai Tanács tájékoztatást kapott a Lisszaboni Szerződésről szóló 2008. decemberi következtetései végrehajtásának helyzetéről. A kérdésre 2009. júniusi ülésén visszatér majd.
35. A Cseh Köztársaság miniszterelnöke tájékoztatott a Lisszaboni Szerződés megerősítésének jelenlegi helyzetéről a Cseh Köztársaságban. A Cseh Alkotmánybíróság 2008. november 26-én hozott ítéletét követően a cseh parlament képviselőháza 2009. február 18-án felhatalmazást adott a Szerződés megerősítésére¹, így a Szenátus az elkövetkezendő hetekben fogja megvitatni a kérdést.
-

¹ Megragadva az alkalmat, a cseh parlament emlékeztetett arra, hogy a Lisszaboni Szerződés hatályba lépésekor a végrehajtás során tiszteletben kell majd tartani az általános jogelveket, köztük a visszaható hatály tilalmának elvét és a szubszidiaritás elvét is.

1. MELLÉKLET

A LONDONBAN TARTANDÓ G20-CSÚCSTALÁLKOZÓRA ELFOGADOTT SZÖVEG

A fenntartható gazdasági növekedéshez való gyors visszatérés előmozdításához szükséges nemzetközi fellépés irányítása

- i. A berlini csúcstalálkozó és a G20 miniszteri találkozó eredményeinek megfelelően a költségvetési ösztönző intézkedések nemzetközi összehangolásának folytatása. A tervezett költségvetési ösztönző intézkedéscsomagok gyors bevezetése. A makrogazdasági ösztönző intézkedések rendezett módon történő visszafordításának előkészítése.
- ii. Kiemelten kezelendő kérdés a hitelpiacok működésének helyreállítása és a gazdaságnak történő hitelnyújtás megkönnyítése, amely elengedhetetlen a költségvetési ösztönző intézkedések hatékonyságához. Fontos a kellő időben megtett és összehangolt fellépés és az egyenlő feltételek biztosítása.
- iii. A költségvetési intézkedéseknek a hosszabb távú célokkal – például a fenntartható államháztartással, a termelékenység növelésével, az idősödő népesség és az éghajlatváltozás jelentette kihívások kezelésével – való összhangjának biztosítása.
- iv. A piacok nyitottságának megőrzése és a protekcionista intézkedések minden formájának elkerülése (a beruházások és a kereskedelem útjába ne kerüljenek újabb akadályok, ne legyenek új kiviteli korlátozások). Arra való törekvés, hogy a dohai fejlesztési menetrend módozatairól mielőbb ambiciózus és kiegyensúlyozott eredményt célzó megállapodás szülessen.
- v. A többoldalú kereskedelemfinanszírozási kezdeményezés támogatása, mivel a romló kereskedelemfinanszírozás hozzájárul a világkereskedelem hanyatlásának súlyosbodásához. Az erőfeszítések támogatása annak érdekében, hogy a kereskedelemfinanszírozás valamennyi vállalkozás – beleértve a kis- és középvállalkozásokat – rendelkezésére álljon mind a fejlett, mind a fejlődő világban, mégpedig gyorsan és a verseny torzulása nélkül.

Globális szintű válságkezelési és -megelőzési képességünk erősítése

- vi. Az IMF megbízása a G20-ak 2008 novemberében Washingtonban megtartott csúcstalálkozóján a pénzügyi szabályozás területén elfogadott cselekvési terv végrehajtásának – a Pénzügyi Stabilitási Fórummal (FSF) szoros együttműködésben végzett – figyelemmel kísérésével és előmozdításával.
- vii. Az IMF felügyeleti eszközeinek tökéletesítése annak érdekében, hogy megerősödjön a válságmegelőzés során betöltött kulcsszerepe. Az IMF és az FSF közötti együttműködés javítása a pénzügyi szektorból és a pénzügyi szabályozásból eredő rendszerszintű kockázatok és gyengeségek megállapításával, valamint azzal kapcsolatban, hogy a tagok korrekciós intézkedéseket hozzanak.
- viii. Az IMF forrásainak jelentős mértékű növelése annak érdekében, hogy az Alap gyors és rugalmas segítséget nyújthasson tagjainak, amennyiben azoknál fizetési mérleggel kapcsolatos nehézségek merülnek fel. Az IMF hitelnyújtási keretrendszerét ésszerűsíteni kell, továbbá az Alap válságmegelőző és a válságokra való reagálási képességének erősítése érdekében azt ki kell igazítani. Kimondottan válsághelyzeti támogatásra az uniós tagállamok készek egy 75 milliárd EUR összegű kölcsön formájában önkéntesen, gyorsan és átmeneti jelleggel támogatni az IMF hitelnyújtási képességét.
- ix. A nemzetközi pénzügyi intézetek irányításával kapcsolatos reform támogatása. Az IMF 2008. áprilisi kvóta- és szavazati reformjának gyors végrehajtása. Az IMF megreformálása annak érdekében, hogy megfelelőbben tükrözze a világgazdaságban a relatív gazdasági súlyokat, továbbá a nemzetközi pénzügyi intézetek felsővezetőinek kiválasztására irányuló eljárás felülvizsgálata annak átláthatóbbá és érdemeken alapulóvá tétele által. Az FSF-nek a G20 valamennyi tagjával, Spanyolországgal és az Európai Bizottsággal való kibővítésének üdvözlése és az FSF intézményi megerősítésének támogatása.
- x. A globális szintű irányítási előírások felé tett első lépésként a piaci erőviszonyokon alapuló, de a túlzásokat kerülő, a fenntartható gazdasági tevékenység globális chartájával kapcsolatos konszenzuseresés, és e charta elfogadása.

A pénzügyi piacok szabályozásának javítása

- xi. A múltbéli buktatók elkerülése érdekében az átláthatóság és az elszámoltathatóság fokozása, különösen azáltal, hogy a makroprudenciális felügyelet a pénzügyi szektor felügyeletének állandó részévé válik.
- xii. Kivétel nélkül és a székhely szerinti országtól függetlenül a rendszerszintű kockázatot magában hordozó valamennyi pénzügyi piac, termék és résztvevő megfelelő szabályozásának és felügyeletének biztosítása. Ez különösen érvényes a magán befektetési alapok esetében, beleértve a fedezeti alapokat, a magántőkét és az alternatív befektetési eszközöket is.
- xiii. A minősítések minőségének és átláthatóságának biztosítása, valamint az összeférhetetlenség elkerülése érdekében a hitelminősítő intézeteknek nemzetközileg összeegyeztetett módon történő, megfelelő szabályozás és felügyelet alá vonása.
- xiv. A hitelderivatíva-piacok átláthatóságának és rugalmasságának fokozása, különösen a szerződések egységesítésének és a központi klíringpartnerek igénybevételeinek előmozdításával, hatékony szabályozás és felügyelet alkalmazásával.
- xv. Az adócsalással, a pénzügyi bűnözéssel, a pénzmosással és a terrorizmus finanszírozásával, valamint a pénzügyi stabilitás és a piac integritása elleni mindenféle fenyegetéssel szembeni elszánt küzdelem A pénzügyi rendszer megóvása a nem átlátható, a nem együttműködő és nem megfelelően szabályozott joghatósági területektől, beleértve az *offshore* központokat. Az ilyen joghatóságok listájának bekérése a legutóbbi fejlemények figyelembevételével és a megfelelő és fokozatos ellenintézkedések alkalmazását lehetővé tevő szankciók kidolgozása. Javaslatok bekérése a Pénzügyi Akció Munkacsoporttól, az OECD-től és a Pénzügyi Stabilitási Fórumtól (FSF).
- xvi. A vállalatirányítási és díjazási gyakorlatokra vonatkozó hatékony közös elvek elfogadása annak megelőzésére, hogy a díjazási rendszerek túlzott kockázatvállalásra ösztönözzenek. A díjazási rendszereket felügyelőkkel felül kell vizsgáltatni, és mögötte hatékony végrehajtási rendszernek kell állnia.

- xvii. A felügyeleti együttműködés javítása, különösen a valamennyi fő, határokon átnyúló pénzügyi intézményeket felügyelő felügyeleti kollégiumoknak a gyors – 2009 végéig történő – létrehozása révén. A felügyelőknek meg kell osztaniuk egymás között a bevált gyakorlatokat, és ösztönözniük kell a gyakorlatok globális szintű közelítését.
- xviii. A banktőkével kapcsolatos szabályozás javítása annak biztosítása érdekében, hogy a bankok időben kialakítsanak további forrástartalékokat, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy jobban felkészülhessenek a kedvezőtlen időszakokra. Az e területen működő munkacsoportok és intézmények ösztönzése arra, hogy mielőbb megfelelő ajánlásokat terjesszenek elő, figyelembe véve a hatályos szabályozás hatékonyságát (Basel II):
- xix. A prudenciális szabályok és számviteli standardok fejlesztése a prociklikus hatásaik enyhítése érdekében, és a Nemzetközi Számviteli Standard Testület elszámoltathatóságának fokozása az irányításának és megbízatásának további reformja által.
- xx. A pénzügyi piacok integritásának előmozdítása érdekében, hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciók alkalmazásával a pénzügyi szabályozás és átláthatóság szigorú érvényre juttatása. A piacok és befektetők védelmére az üzletviteli szabályok felülvizsgálata, adott esetben különböző ágazatokban és piacokon.

A fejlődő országok támogatása abban, hogy jobban tudják kezelni a válság hatásait

- xxi. A globális válság megoldásának részeként, valamint a béke és a stabilitás alapjához való hozzájárulásként a globális fejlődés ösztönzése.
- xxii. A fejlesztési támogatás fokozása érdekében a kötelezettségvállalások teljesítése. A millenniumi fejlesztési célok elérése melletti elkötelezettség megerősítése. A kereskedelemösztönző támogatásokkal kapcsolatos vállalások teljesítése, valamint a legkevésbé fejlett országok számára a piacokra való vám- és kvótamentes bejutás lehetővé tétele.

- xxiii. A kutatás és technológia, a béke és biztonság, a migráció és az éghajlatváltozás területén az olyan egyéb hivatalos finanszírozási források teljes körű alkalmazása, mint az exporthitelek, a befektetési garanciák, valamint a fejlesztési célú támogatások. Az eszközök és a források hatékonyságának és összehangolásának javítása.
- xxiv. A multilaterális fejlesztési bankok számára annak lehetővé tétele, hogy elősegíthessék a válság hatásainak a fejlődő országokban való ellensúlyozását, különösen a legszegényebb és a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő lakosság tekintetében.
-

2. MELLÉKLET

AZ EURÓPAI TANÁCS NYILATKOZATA A KELETI PARTNERSÉGRŐL

1. Az Európai Unió számára stratégiai fontossággal bír a stabilitás, a jó kormányzás és a gazdasági fejlődés támogatása a keleti szomszédjainál. Az EU-nak ezért határozottan érdekében áll, hogy egyre szorosabb kapcsolatot alakítson ki a keleti partnereivel, azaz Azerbajdzsánnal, Belarusszal, Grúziával, a Moldovai Köztársasággal, Örményországgal és Ukrajnával. Az Európai Uniónak az ezen országokkal kialakítandó, ambiciózus keleti partnerségről szóló javaslata ezt a célt szolgálja.

A keleti partnerség lehetővé fogja tenni az EU keleti partnereivel folytatott uniós politika határozott megerősítését azáltal, hogy az európai szomszédságpolitika sajátos keleti dimenziójának kialakítása révén megkísérli az Európai Unió és annak keleti partnerei közötti politikai társuláshoz és további gazdasági integrációhoz szükséges feltételek megteremtését. E cél elérése érdekében a keleti partnerség támogatni kívánja a politikai és a társadalmi-gazdasági reformokat, elősegítve ezáltal az Európai Unióhoz történő közeledést és igazodást. A keleti partnerség ezen túlmenően elő fogja segíteni a bizalom megteremtését, valamint azt, hogy a hat keleti partner között szorosabb kötelékek jöjjenek létre.

2. A keleti partnerség keretében folyó munka nem befolyásolja azt, hogy az egyes résztvevő országok az Európai Unióval fenntartott kapcsolataikat a jövőben hogyan kívánják alakítani. A keleti partnerséget az együttes szerepvállalás, a differenciálás és a feltételeesség elve szabályozza. Középpontjában az olyan közös értékek állnak, mint például a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok tiszteletben tartása, továbbá a piacgazdaság, a fenntartható fejlődés és a jó kormányzás elve. Az Európai Unió fokozott szerepvállalása – az egyes partnerek által elért eredményektől függően – összhangban lesz a keleti partnerség fő céljaival. A 600 millió EUR-ra vonatkozó bizottsági javaslattal összhangban a 2013-ig tartó időszakra szóló pénzügyi támogatás növelése tiszteletben tartja a többéves pénzügyi keret alapján rendelkezésre álló forrásokat, beleértve a rendelkezésre álló tartaléksávokat is.

3. A keleti partnerség hatékonyan egészíti ki az EU szomszédjainál meglévő regionális kezdeményezéseket, különös tekintettel a fekete-tengeri szinergiára. Az Európai Tanács kiemeli az EU-nak a fekete-tengeri szinergia megerősítésére, valamint annak végrehajtása támogatására irányuló kötelezettségvállalását, és megállapítja, hogy annak középpontjában a Fekete-tenger térségében folytatott regionális együttműködés áll, míg a keleti partnerség a közeledésre összpontosít, és megerősíti a partnerországok EU-val fenntartott kapcsolatait. A keleti partnerség fejlesztésére az EU és a harmadik országok közötti kétoldalú együttműködéssel párhuzamosan is sor kerül.
4. A keleti partnerség keretében folytatott kétoldalú együttműködésnek kell biztosítania az EU és azon partnerek közötti új társulási megállapodások alapját, amelyek kielégítő mértékű előrelépést tettek tiszteletben tartják a 2. pontban meghatározott elvek és értékek irányában, és amelyek hajlandóak és képesek arra, hogy megfeleljenek a megállapodásokból eredő kötelezettségeknek, beleértve a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi területek létrehozását vagy az azok létrehozására vonatkozó célkitűzést. Az Európai Unió átfogó intézményfejlesztési programjai segítik a résztvevő országokat a közigazgatási kapacitásaik fejlesztésében. A keleti partnerség a vízumkönnyítési és visszafogadási megállapodások révén elősegíti a partnerországok polgárainak mobilitását. Az EU-nak továbbá az egyes partnerországok vonatkozásában, eseti alapon – a migrációval kapcsolatos általános megközelítéssel összhangban – célszerű fokozatos lépéseket tennie a teljes vízumliberalizáció mint hosszú távú célkitűzés irányába, feltéve hogy biztosítottak a jól szervezett és biztonságos mobilitás feltételei. A keleti partnerség célja, hogy az energiabiztonság terén megerősítse a valamennyi résztvevő fél közötti együttműködést a hosszú távú energiaellátás és -szállítás tekintetében, többek között a jobb szabályozás és az energiahatékonyság révén. A partnerek rendelkezésére bocsátja az EU-nak a társadalmi és gazdasági fejlődésre vonatkozó politikák terén meglévő szakértelmét.
5. A keleti partnerség többoldalú kerete fogja biztosítani a partnerség célkitűzéseinek megvalósításához szükséges együttműködési tevékenységeket és párbeszédet. A partnerség alapját az uniós tagállamok és a keleti partnerek közös határozatainak kell képezniük, az EU döntéshozatali autonómiájának sérelme nélkül.

Az Európai Tanács javasolja, hogy a keleti partnerség állam-, illetve kormányfőinek szintjén elvben kétévente egyszer, valamint külügyminiszteri szinten évente egyszer rendszeres ülésekre kerüljön sor. Az együttműködés fő területeinek megfelelően négy tematikus platformot célszerű létrehozni (Demokrácia, jó kormányzás és stabilitás; Gazdasági integráció és az uniós politikákhoz való közelítés; Energiabiztonság; és Az emberek közötti kapcsolatok). Az Európai Tanács támogatja továbbá az úttörő kezdeményezések elindítását a célból, hogy lendületet adjanak a partnerségnek, és konkrét tartalommal töltsék meg azt. Az EU várakozással tekint a partnerekkel e témában folytatandó mielőbbi megbeszélés elé.

Harmadik országok esetenkénti alapon vehetnek részt a tematikus platformok konkrét projektjeiben, tevékenységeiben és ülésein, amennyiben ez hozzájárul az egyes tevékenységek célkitűzéseinek, valamint a keleti partnerség általános célkitűzéseinek megvalósításához.

6. A keleti partnerségben a szereplők széles köre vesz részt, beleértve a kormányzati minisztériumokat és ügynökségeket, a parlamenteket, a civil társadalmat, a nemzetközi szervezeteket, a pénzügyi szervezeteket és a magánszektor is.
7. Az EU e nyilatkozat alapján le fogja folytatni a szükséges konzultációkat a keleti partnerekkel a keleti partnerségről szóló – a keleti partnerséget elindító, 2009. május 7-i csúcstalálkozón elfogadandó – együttes nyilatkozat elkészítése céljából. Az Európai Tanács várakozással tekint a keleti partnerségnek a partnerekkel való közös törekvésként történő elindítására, és bízik abban, hogy e kezdeményezés előmozdítja a jó kormányzás ügyét, növeli a jólétet, és erősíti a stabilitást, tartós és érezhető előnyöket hozva magával a résztvevő országok polgárai számára.

3. MELLÉKLET

Az Európai Tanácsnak benyújtott referenciadokumentumok listája

A gazdasági, pénzügyi és társadalmi helyzet

- Az ECOFIN-Tanács által elfogadott, kulcskérdésekről szóló dokumentum (6784/2/09 REV 2)
- Jelentés – Országspecifikus integrált ajánlások: a Tanács (ECOFIN) hozzájárulása (7444/09)
- Kedvezményes héamérték: A Tanács (ECOFIN) ülésén elért megállapodás (7448/1/09 REV 1)
- Az adminisztratív terhek csökkentése: a Tanács (ECOFIN) hozzájárulása (7445/09)
- Elnökségi dokumentum a fejlődő országokkal és a globális gazdasági válsággal kapcsolatos, a G20-ak csúcstalálkozójának szóló fő üzenetekről (7523/09)
- A (Versenyképességi) Tanács következtetései az egységes piac Bizottság általi felülvizsgálatáról (7383/09)
- A (Versenyképességi) Tanács által elfogadott, kulcskérdésekről szóló dokumentum (7232/09)
- Az EPSCO-Tanács által elfogadott kulcsfontosságú üzenetek (7434/09)
- Közös foglalkoztatási jelentés (7435/09)
- A tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatások (7436/09)
- Együttes jelentés – A nők és férfiak közötti egyenlőség – 2009 (7017/09)
- A Tanács következtetései – A munkaerő földrajzi és szakmai mobilitása és a munkavállalók Európai Unión belüli szabad mozgása (6480/09)
- A Tanács következtetései – Új munkahelyekhez szükséges új készségek: A munkaerő-piaci és a képzettségi igények előrejelzése és összehangolása (6479/09)
- Az (Oktatási, Ifjúsági és Kulturális) Tanács által az oktatás és képzés területén elfogadott kulcsfontosságú üzenetek (6669/09)

Energiaügy és éghajlatváltozás

- A Tanács (Általános Ügyek és Külkapcsolatok) következtetései a 2012 utáni időszakra szóló átfogó éghajlat-változási megállapodás fejlesztési dimenziójáról (7645/09)
- Az (ECOFIN) Tanács következtetései az éghajlatváltozás elleni küzdelem nemzetközi finanszírozásának vonatkozásairól (7443/09)
- A (Környezetvédelmi) Tanács által elfogadott, a 2012 utáni időszakra szóló átfogó éghajlat-változási megállapodásra vonatkozó uniós álláspont továbbfejlesztéséről szóló következtetések (7128/09)
- A (Környezetvédelmi) Tanács következtetései – Az Európai Tanács tavaszi ülésének előkészítése (7065/09)
- A TTE (Tanács) következtetései az energiapolitika második stratégiai felülvizsgálatáról (6692/09)
- Az elnökség feljegyzése – Konferencia a villamosenergia-ellátás biztonságáról (6253/09)

Egyéb

- A Tanács (Általános ügyek és külkapcsolatok) következtetései Afganisztánról (7610/09)
- Jelentés az Európai Unió által 2008-ban elért eredményekről (6788/1/09 REV1)